

& latīna. ad insinuādām sancte trinitatis fidē, in trībus mundi partibus tripartito humano generi principalit̄ commendari. vt ex his vna quęq; gens & natio pprę lingue admīniculo, itellectum sibi salubrē attraheret, interpretando ac colloquendo sensum eundē canōicū pprīis yb̄is. Sed quia p̄dixiūs qđ aut in ignotis signis aut in ambiguis h̄ ereret intellec̄tus, vt non facile inteligeretur que scripta sunt, de ambiguis signis post loz quemur, nunc de incognitis agimus. Agere enim decreuimus, vt si dominus uellet quęcumq; in predictis duobus signis necessaria essent ad discendum nobis, distributo ordine modoq; disposito quantū possemus conscriberemus, vnde oportebat vt de ignotis pprīis signis post egeremus, in quibus radix et initium discendi consistit. Deinde de ignotis translati, in quibus subtilitas et utilitas lectionis habetur, postea vero de ambiguis signis propriis atq; translati, quibus ad purum elicitis, & secundum ueritatem inuentis, firmitas & integritas lectionis generatur.

DE IGNOTIS SIGNIS. Ca. IX.

Gnotorum autem signorum due forme sunt:

i quantum ad verba pertinet, namq; aut ignotū verbum facit herere lectorem, aut ignota locutio, que si ex aliis linguis ueniunt, aut querēda sunt ab earum linguarum hominibus aut lingua eadem, si aut ocium est aut ingenium ediscendē, aut pluriū interpretum consulenda collatio. Si autem ipsius lingue nostrę idest latine aliqua verba locutionesq; ignorāus, legēdi consuetudine audiēdīq; innotescunt. Nulla sane sunt magis mādanda mēorē, quā illa uerborū locutionēq; genera qđ ignoramus, ut cū peritior occurrerit, de eo qđ possit, vel talis lectio qđ uel p̄cedētibus uel cōsequētibus uelocius ostēdat quā vim habeat, quidq; signifīcat qđ ignoramus, facile adiuuāte memoria possimus

aduertere et discere. Debet autem studere is qui propriorum signorum peritus esse vult, id est quantum ad sermones pertinet, ut & certam cognoscat uim uerborum, et propriū sciat modū locutionū, qd a grammaticis & rhetoribus nō mediocrit̄ discere (q uult) ualet.

DE TRANSLATIS IGNOTIS.

Ca. X.

N translatis & o signis si qua forte ignota cogit herere lector em, partim linguarum noticia partim rerum inuestiganda sunt, aliquid enim ad similitudinem ualet, & procul dubio secretū quidam iſinuat. Siloa píscina ubi faciem lauare iuſſus est cui oculos dominus luto de sputo facto inunxerat, qd tamen nomen lingue incognitē nisi euangelista interpretatus effet, tamē magnus intellectus lateret. Sic etiā multa que ab authoribus eorundem librorum interpretata non sunt nomina hebreā, nō est dubitandū habere non paruam uim atq; adiutoriū ad soluenda enigmata scripturarum. Si quis ea Possit interpretari. Quod non nulli eiusdem lingue periti uiri non sane paruū beneficium posteris contulerunt, qui separata de scripturis eadem omnia uerba interpretati sunt. & quid sit Adam quid Eua, quid Abraham, quid Moyses, siue etiā locorum nomia, quid sit Hierusalem uel Syon, uel Iericho uel Libanus, uel Iordanis, & quęcūq; alia in illa nobis sunt incognita nomina, quibus apertis & interpretatis, multe in scripturis figurate locutiones, cum ignorauis uel animarum uel lapidum uel herbarū naturas alias rumuererum, que plerumq; in scripturis similitudinis alicuius gratia ponuntur. Nam & de serpente quod notum est totum corpus eum pro capite obicere ferientibus quantum illustrat sensum illum, quod dominus iubet astutos nos esse sicut serpentes, ut scilicet pro capite nō qd est Christus, corpus potius persequētibus

offeramus ne fiscachiania di parentes corporis genitus di par caerulei angeli corran tia, uel fons aquae dicin ad imitandum ipsi leperis ai verebam hanc fiscapolt noui, & exordiū per angulfia per angulfia perzan. V ergo n uel multa similitudines, q fiscapolt dicte confite, scigni mation, apenon minus per su rū impetratū in intellectu iheret, uel apenon immutatā luculentia quod inuenit in tene ciam obscurā librorum, thodipōnion, & ignorantia Belli, se plerumq; pñdigant genitores, nū ei intelligere, apenon perpetuū lo, quem redens ad arcā cūlū inviūs & olei lenem contactū lumen corrumpi, & arborem ipsiā. Nata autem per ignorānnia coniuncta hoc uel ad purgandū donec stimulicibus peneratā uel apñbū minimo inuenire et fiscapolt & mundabor, impetratū mulcarum rerū ignorānnia, trahit ac multe po quā quando de singulis dñcpli erit solletrēmus, de ambiguis cōstant. M̄gnotas autem scripturās, ut au in tradidit, sed cū

